

1/2015 INSTRUKZIOA, 2015EKO URRIAREN 19KOA, INGURUMENENKO SAILBURUORDEARENA, EAE-KO LURRALDEAN KOMUNITATE-KONPOSTAJEKO INSTALAZIOEK IZAN BEHAR DITUZTEN ADMINISTRAZIO-PROZEDUREI BURUZKOA.

Instrukzio honen xedea da jarduera-irizpide homogeen bat ezartzea Ingurumen Sailburuordetzako organo eta administrazio-unitatetako langileentzat, Euskadiko lurraldean bio-hondakinen komunitate-konpostajeko instalazioek izan behar dituzten administrazio-prozedurei eta betebeharrak teknikoak buruz planteatu diren zalantzei eta kontsultei erantzuteko asmoz.

Berariazko lege-definizioerik ez dagoen arren, Europako Batzordearen¹ hainbat lankomenturen bidez orokortu eta onartu egin dute arlo horretan lan egiten duten pertsonak sailkapen hirukoitz bat, konpostajea gauza daitekeen hiru moduak oinarri hartuta; hain zuzen, honako sailkapen hau egiten da: etxeko konpostajea, komunitate-konpostajea edo konpostaje zentralizatua.

- **Etxeko konpostajea edo etxeko etxekoa**: pertsonak edo familiek banaka beren etxebizitzan, terrazan, lorategian, baratzean eta abar egindako beren bio-hondakinen tratamendua da. Tratamenduaren ondoriozko konpostaren erabilera partikularra egiten da².
- **Komunitate-konpostajea**: aurreko sistemaren analogoa da, non zenbait banakok edo familiak elkarrekin konpostatzen dituzten beren hondakinak horretarako ezarritako instalazio komun batean.
- **Konpostaje zentralizatua**: maila handiagoko bio-hondakinen kudeaketa-sistema bat da (udalerrri-mailakoa edo udalerriaz gaindikoa mailakoa), bio-hondakin horiek industria-motako instalazioetan edo prozeduren bidez tratatzeko.

Etxeko konpostajeak eta konpostaje zentralizatuak ez dute planteatzen interpretazio-arazo handirik ingurumeneko administrazioaren esku-hartzearen erregimenei dagokienez. Hori horrela, **etxeko konpostajeak** ez du Ingurumen Sailburuordetzaren esku-hartzerik behar, bio-hondakina ez baita irteten beren sortu den etxearen esparrutik (ez da baztertua izan), eta ez bailukete parte hartuko Administrazio Publiko honetarako zehaztutako gaitasunak hondakinen legediaren arloan. Ingurumenean kalterik egiten ez duenez edo hutsala denez, ez da sailkatutako jardueratzat hartu behar. **Industria-motako konpostajeak edo konpostaje zentralizatuak**, aldiz, sailkatutako jarduerarako nahitaezko udal-lizentziez gain, honako hauek ere behar ditu: hondakinei eta kutsatutako lurzoruei buruzko 2011ko uztailaren 28ko

¹ Institute for Environment and Sustainability European Commission (JRC-IES). "Supporting Environmentally Sound Decisions for Bio-waste Management - A practical guide to Life Cycle Thinking (LCT) and Life Cycle Assessment (LCA)" 2011. 23. orrialdea eta hurrengoak.

² European Commission- DG environment. "Working Document: Biological treatment of biowaste. 2nd draft". 2001. 3. or. <http://mie.esab.upc.es/ms/informacio/legislacio/Unio%20Europea/working%20document%20biowaste%202.pdf>

22/2011 Legean aurreikusitako hondakinen kudeaketarako baimena (edo ingurumen-baimen integratua, eguneko 75 tona baino gehiagoko gaitasuna badu), eta atmosfera kutsa dezakeen jardueraren baimena, airearen kalitateari eta atmosfera babesteari buruzko 2007ko azaroaren 15eko 34/2007 Legean erregulatua. Hain zuzen, ingurumen-organo honek eman behar du baimen hori. Prozedura horien baitan zehazten dira instalazio horiei eska dakizkiekeen ingurumena babesteko neurriak eta betebeharrak teknikoak ingurumen-inpaktua minimizatzeko.

Interpretazio-arazoak eta zalantzak *tertius genus* honetan agertzen dira, komunitate-konpostajea, alegia. Izan ere, industria-motako jarduerara iristen ez den arren, gaintitu egiten du etxeko edo familiako esparrua, eta pertsonen talde oso murriztu batek egin dezake edo dozenaka edo ehunka bizilagunen partaidetza izan dezake; adibidez, Legazpin, konpostaje-mota hori erregulatzen duen ordenantzak 120 pertsonari zerbitzua eskaintzeko gaitasuna duten instalazioak aurreikusten dituzte.

Konpostaje-mota horren bidez saihesten da landare- eta jaki-hondarrak hondakinen zirkuituan sartzea, eta, ondorioz, hondakinak biltzeko zerbitzu publikoetara bideratutako hondakinen kopurua murrizten da. Besteak beste, gertakari horrek bultzatu du Europako Batzordea lantokuruetan jasotzera etxeko konpostajea eta komunitate-konpostajea zentzu zabalean hondakinak sortzea prebenitzeko neurri gisa. Hainbat estatu kidek edota eskualdek (Austria, Irlanda, Eskozia, etab.), konpostaje-mota hori dute hondakinak sortzeari aurre hartzeko planen eta estrategien baitan.

Halaber, hondakinei eta kutsatutako lurzoruei buruzko 2011ko uztailaren 28ko 22/2011 Legeak (HKLL 22/2011) ingurumen-agintariei zera eskatzen die 24. artikuluan: *neurriak bultzatuko dituzte, eta, besteak beste, hondakinak kudeatzeko planak eta programak, honako hau sustatzeko: a) bio-hondakinak bereiz biltzea eta konpostajerako edo digestio anaerobikorako erabiltzea, bereziki landareen zatia, sortzaile handien bio-hondakinak eta etxeetan sortutako bio-hondakinak; b) Etxeko konpostajea eta komunitate-konpostajea.*

Arau horietako aginduak betez eta Europako joera horiei jarraituz, onartu berria den **2020rako EAeko Hondakinak Prebenitzeko eta Kudeatzeko Planaren** baitako Prebentzio Programaren helburu espezifikoaren artean dago hau: autokonpostajearen sustapena landa-eremuetan, edo komunitate-konpostajea dentsitate txikiko bizileku-eremuetan; eta jarduera zehatz gisa dago hau: etxeko eta komunitateko konpostajearen jarduera orokortuak foru-planetan sartzea bultzatzea.

Praktika horiei aplikatzen zaien administrazioaren esku-hartzearen erregimenari dagokionez, komunitate-konpostajea bio-hondakinak sortzea prebenitzeko formula egokitzat hartu daitekeen arren, eta maila txikia duenez ingurumenerako arriskurik ekarriko ez lukeen arren eta pertsonen gehiegizko eragozpenik sortuko ez liekeen arren, prozesua ondo egiten ez bada, ez da baztertu behar elementu kutsatzaileak banatzeko, lixibiatuak sortzeko edo, gutxienez, kiratsak sortzeko edo intsektuak eta karraskariak erakartzeko aukera, baita horiek dakartzaten eragozpenak ere.

Azaldutakoa kontuan hartuz, Ingurumen Sailburuordetzako organo eta administrazio-unitateetako langileek esku hartzen duten prozeduretan erabili beharreko irizpide gisa, komunitate-konpostajea **hondakinak prebenitzeko eragiketa** gisa hartu behar da **zentzu zabalean, eta ez hondakinak kudeatzeko jarduera gisa**; baldin eta sustatzaileen aldetik betetzen badira instrukzio honen lehenengo klausulan zehazten diren atalaseak eta baldintzak, ingurumen-instalazioei eta pertsoneri ahalik eta eragin txikiena bermatzen dutenak.

Baldintza horiek betetzen badira, instalazio horiei ez zaie eskatuko hondakinei eta kutsatutako lurzoruei buruzko 2011ko ekainaren 28ko 22/2011 Legearen 29. artikuluan aurreikusitako hondakinak kudeatzeko baimena, ezta airearen kalitateari eta atmosfera babesteari buruzko 2007ko azaroaren 15eko 34/2007 Legearen 13. artikuluan aurreikusitako atmosfera kutsa dezakeen jardueraren baimena ere.

Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumena babesteari buruzko 1998ko otsailaren 27ko 3/1998 Lege Orokorraren definizioaren arabera, sailkatutako jarduerak hauek dira: *«Jarduera eta instalazio publikoak zein pribatuak, eragozpenak sor baditzakete edo pertsoneri edo beren ondasunei arriskuak sortu, edo ingurugiroari kalteak eragiten badizkiote»*; instalazio horiek *a priori* **sailkatutako jarduerak** izango dira eta horietarako aurreikusitako erregimen juridikoaren menpe egongo dira.

1998ko otsailaren 27ko 3/1998 Legearen II. eranskinean jasotzen da administrazio-lizentziaren erregimenari atxikitako jardueren eta instalazioen zerrenda (II. A eranskina) edo aldez aurreko komunikazioko lizentzia (II. B eranskina); ingurumenari, pertsoneri edo haien ondasunei eragin dakiekeen kalte handiagoaren edo txikiagoaren arabera egin da sailkapena.

II. A eranskineko jarduteko lizentziaren menpeko jardueren artean daude, besteak beste, ***hondakinak biltegitartzeko, baloratzeko eta deuseztatzeko instalazioak*** (10. atala); *kategoria horretan ez daude instrukzio honen xede diren instalazioak, ulertzen baita ez direla hondakinak tratatzeko instalazioak, zentzu zabalean hondakinak prebenitzekoak* baizik, 1998ko otsailaren 27ko 3/1998 Legearen II. B eranskineko 14. atalean sar daitezkeenak aldez aurretik komunikatzeko erregimenari atxikitako sailkatutako jarduera gisa: ***Lege honen 55. artikulua xedatzen duenaren arabera, osasunean eta ingurumenean antzeko eragina daukaten beste jarduera batzuk.***

Arestian azaldutakoagatik, Ingurumen Sailburuordetzako administrazio-unitateek ez dituzte onartuko sailkatutako jardueraren udal-lizentzia lortzeko prozedurarekin lotutako izapideak instrukzio honetako lehenengo klausulako atalaseak eta baldintzak betetzen dituzten instalazioetarako, eta ez da emango prozedura horietan eskatzen den neurri zuzentzaileak ezartzeko derrigorrezko txostena.

Atalase hori gainditzen bada, edo instrukzio honetako lehenengo ataleko baldintzetakoren bat betetzen ez bada, konpostajeko jarduera-mota hau **hondakinak tratatzeko eragiketa** gisa hartuko da, eta horiek sustatzen dituzten pertsonak edo erakundeak (publikoak edo pribatuak) sektoreko baimena lortzeko prozedura izapidetu beharko dute hondakinen kudeatzaile gisa eta

atmosfera kutsa dezakeen jarduera gisa ingurumen-organismoaren arrear; halaber, sailkatutako jardueraren lizentzia lortu beharko dute.

Euskadiko lurralde osoan instalazio-tipologia honetarako estandar tekniko homogeneous izateko xedez, agindu bat garatuko du organo honek berak. Agindu horrek jasoko ditu betebeharrak teknikoak ingurumenaren arloan eskumenak dituzten EAEko gainerako administrazio publikoetarako, **zentzu zabalean hondakinak prebenitzeko** eragiketa gisa hartzen diren komunitate-konpostajeko instalazioetarako.

Ingurumen eta Lurralde Politika Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen 2013ko apirilaren 9ko 196/2013 Dekretuaren 5.a) artikulua adierazten duen moduan, Saileko sailburuordeen eskuduntza orokorren artean dago, besteak beste, Sailburuordetzaren menpe dauden organo eta unitateentzako zerbitzuko instrukzioak eta aginduak ematea, zuzen funtziona dezaten.

Azaldutako guztiagatik, Ingurumen Sailburuordetzaren instrukzio honen bidez, eta Ingurumen Sailburuordetzako organo eta administrazio-unitateetako langileek ezagutze aldera, Euskadiko lurraldean komunitate-konpostajeko instalazioek izan behar dituzten administrazio-prozedurak eta betebeharrak teknikoak zehazten dira:

LEHENA.- Komunitate-konpostajeko instalazioak **zentzu zabalean hondakinak prebenitzeko** eragiketak egiten diren jardueratzat hartuko dira, **eta ez hondakinak kudeatzeko jardueratzat**, baldin eta atalase eta baldintza hauek betetzen badira:

- Instalazioen **gehienezko gaitasuna** ez da izango 10 m³ baino handiagoa. Instalazioaren gehienezko gaitasuna zehazteko, konpost-ontzien bolumena zenbatuko da, baita konpostaren bolumena eta material egituratzailea ere, edozein unetan egon daitekeena.
- Konpostatutako bio-hondakinak komunitate-konpostajeak erabiltzen dituzten pertsonen etxeetakoak edo lorategietakoak **izango dira soilik**.
- **Honako hondakin hauek konpostatuko dira soilik:**
 - ✓ LER 200101 / Paper-kartoia: Tintarik gabeko sukaldeko papera (detergentez edo beste xaboi batzuez zikinduta ez dagoena).
 - ✓ LER 200108 / Sukalde eta jatetxeen hondakin biodegradagarriak: Barazki- eta fruitu-hondar gordinak; janari prestatu- eta ogi-hondarra; haragi- eta arrain-hondarrak; arrautza-oskolak, itsaskiak, fruitu lehorrak eta fruitu-hezurak; jogurt eta zuku iraungiak; kafe- eta infusio-hondarrak.
 - ✓ LER 200201 / Parke eta lorategietako hondakin biodegradagarriak: Belarra eta hosto lehorrak; moztutako adarrak; lorategietako belar hezea eta landare-hondakinak.
- **Ondoriozko konposta** instalazioen pertsona erabiltzaileek **soilik erabiliko dute**, eta, betiere, lursail partikularretan. Udalek, instalazioen erabiltzaileak diren neurrian, konpost hori lorategi publikoetan ere erabili ahal izango dituzte.

BIGARRENA.- Suposizio horiek betetzen badira, instalazioari eta pertsona eragileari ez zaie eskatuko hondakinei eta kutsatutako lurzoruei buruzko 2011ko ekainaren 28ko 22/2011 Legearen 27. artikuluan aurreikusitako hondakinak kudeatzeko baimena, ezta airearen kalitateari eta atmosfera babesteari buruzko 2007ko azaroaren 15eko 34/2007 Legearen 13. artikuluan erregulatutako atmosfera kutsa dezakeen jardueraren baimena ere.

HIRUGARRENA.- Lehenengo atalean ezarritakoa betetzen duten instalazioak ez dira sailkatutako jardueren lizentzien erregimenaren menpeko hondakinak tratatzeko instalaziotzat hartuko, 1998ko otsailaren 27ko 3/1998 Legearen II. B eranskineko 14. artikuluan sar daitezkeen alde aurreko komunikazio-erregimenaren menpe dauden sailkatutako jardueratzat baizik: *lege honen 55. artikulua xedatzen duenaren arabera, osasunean eta ingurumenean antzeko eragina daukaten beste jarduera batzuk.*

LAUGARRENA.- Ez dira onartuko sailkatutako jardueraren udal-lizentzia lortzeko prozedurarekin lotutako izapideak instrukzio honetako atalaseak eta baldintzak betetzen dituzten instalazioetarako, eta ez da emango prozedura horietan legez eskatzen den neurri zuzentzaileak ezartzeko derrigorrezko txostena. Espedienteak udal igorleari itzuliko zaizkio, instrukzio honetan ezarritakoa adierazita.

BOSGARRENA.- Atalase hori gainditzen bada, edo lehenengo ataleko baldintzetakoren bat betetzen ez bada, komunitate-konpostajeko instalazioak **hondakinak tratatzeko eragiketak** garatzen dituzten jardueratzat hartuko dira, eta hondakinen kudeaketako eta atmosfera kutsa dezaketen jardueretako sektoreko baimenak lortu beharko dituzte EAEko ingurumen-organoen aurrean; halaber, sailkatutako jardueraren udal-lizentzia ere lortu beharko dute.

SEIGARRENA.- Euskadiko lurralde osoan instalazio-tipologia horretarako estandar tekniko homogeenak ezartzeko asmoz, instrukzio honetako lehenengo atalean aurreikusitako baldintzak erabili ahal izango dituzte EAEko gainerako administrazio publikoek komunitate-konpostajeko instalazioek bete beharreko gomendio gisa, **zentzu zabalean hondakinak prebenitzeko** jarduera gisa hartu ahal izateko.

ZAZPIGARRENA.- Ingurumen eta Lurralde Politika sail honek hondakinen arloan informazioa emateko dituen betebeharrak betetzeko, bereziki azpiegitura hauen bitartez lortzen den prebentzio helburuei dagokionez, Ingurumen sailburuordetzara atxikitako langileriak urtero eskatu ahal izango die Udalei hurrengo informazioa:

- Udalerrian dauden komunitate-konpostajeko instalazioen zenbakia
- Komunitate-konpostajearen parte hartzen duten hiritarren kopurua
- Udalerrian dauden komunitate-konpostajeko instalazioetan tratatu den hondakin kopurua
- Udalerrian dauden komunitate-konpostajeko instalazioetan sorrarazi den konpostaren zenbatekoa eta konpost horren azken helburua.

ZORTZIGARRENA.- Instrukzio hau onartu eta hurrengo egunetik aurrera aplikatuko da, eta administrazio publikoen, ingurumen-eragileen eta oro har, herritarren esku egoñgo da Eusko Jaurlaritzako Ingurumen eta Lurralde Politika Sailaren web orrian.

Vitoria-Gasteiz, 2015eko urriaren 19a

**INGURUMENENKO SAILBURUORDEA
EL VICECONSEJERO DE MEDIO AMBIENTE**

IOSU MADARIAGA GARAMENDI